

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	2 rals al mes.
Fora.	8 » trimestre.
Un número sol.	0'20 ptas.
Anuncis á preus convencionals.	

OBRA NOVA

TERRA BAIXA

Drama en tres actes y en prosa

ORIGINAL DE

Angel Guimerá

Se ven en las principals llibrerías.

Preu: 2 pessetas.

CALENDARI CATALÀ

Efemérides catalanas - 1897 - Poesias y acudits

PREU: UNA PESSETA

Los encárrechs al engrós, deuen dirigirse á la Imprempta
LA CATALANA, Dormitori de S. Francesch, 5.—Barcelona.

Un exemple

De la Historia se 'n trouhen las grans experiències de la vida dels pobles. Los fets gloriosos del nostre passat han allissonat á la present generació senyalant als que encara no han perdut la vista; quin camí hem de seguir pera veure restaurada la nacionalitat catalana. La mateixa historia, tot explicantnos per medi dels nostres admirables cronistas que Catalunya, la germana gran dintre de la confederació aragonesa, fou una de las nacions mes ricas, mes prósperas, més victoriosas y més temudas dé lo Edat Mitja, també 'ns dona testimoni de las qualitats d' algun altre poble vehí ab qui avuy nos lligan llassos de dependencia. Y al descriurens ab minuciosa exactitut molts dels fets que posaren de relleu á la rassa castellana, nos diu ab elocuencia convincent que 'ls castellans son ara lo que foren sempre; que 'l pagés del recó més ignorat de Catalunya diu l' evàngeli y parla com historiador de molts sigles endarrera, quan ab frasse curta y expressiva fa la crítica de son caràcter tan destriat del nostre. Un cronista ja 'ls defineix: *gent erguilosa é de molta ufana*. Està molt ben dit.

En l' últim *Butlletí de la Real Academia de la Historia* hem llegit una crònica del sigle XVI que explica la pèrdua de la ciutat de Bugia, escrita per un capellà viscaí, testimoni presencial del fet. Es una hermosa paràfrasis de la frase avans copiada; dibuixa de cos enter un tipo castellà d' aquell temps.

En Setembre de 1555 estava la ciutat de Bugia (Africa) en poder dels espanyols; las autoritats se deyan Carrillo, Lavado, Sanchez, Crespo, Godinez, Ochoa, Pamenes y altres noms per l' estil que denunciavan la procedencia. Un dia del mateix mes demaná per veure al alcaide y capitá un moro de pau per anunciarli que 'l Rey d' Alger ab molta gent y artilleria se dirigia á la ciutat. L' alcaide després de dinar ab tots sos companys de mes prestigi, los hi comunicá l' avís del moro, dient que per ell tot alló devia ésser broma y que si no ho era, pitjor pel Rey algerí, «y allí començaron á decir algunos que ojalá fuese venido, y otros decían: pues ya por mi parte no me contentaré con matar cada día media docena»; y, com que no hi toca, afegeix lo simpàtic cronista que en la hora necessaria tots perderen aquell orgull y valentia que demostravan després d' haver menjat. Lo Compfador que 's deya don Felip de Pamenes tingué 'l bon seny d' aplacar aquellas *bravatas* ab algunas consideracions de bon seny, mes l' alcaide, que com á bon *hidalgo* no volia répliques digué: *Plegue á Nuestro Señor hacerme tanta merced que siendo capitán de Bugia, venga el Rey de Argel sobre mi porque pensaria ganar más honra que todo mi linage*. En Pamenes se 'n va anar tot mústich y pensatiu.

Tenia rahó per encaparrarse 'l pobre Pamenes; al cap de pocs dies desfilavan en la isla dels Pisans, á tres lleguas de Bugia, tretze naus de rem y duas d' altura conduhint al Rey d' Alger ab sa gent. L' alcaide

digué que devian ser barcos d' Alger que anavan á Llevant, y va ordenar un joch de canyas pel dia de la Mare de Deu de Setembre, fixant quitas havian de ser las divisas y disposant tots los preparatius d' aquell joch, perque l' alcaide *era mancebo y muy regocijado*. Al mateix dia que s' havia de fer lo joch de canyas entravan al riu gran, á tres cuarts de la ciutat, dos barcos, rema alsats; avisaren al descuydat capitá y 'ls digué ben tranquil que no podia creure que fossin los d' Alger, y que si ho fossin, millor, perque tenia molta gent y molts diners per combatrels. L' endemá mateix los moros s' havian apoderat de la ciutat vella de Bugia, y l' orgullós capitá ab los seus y ab tots los queviures escampats per aquells voltants tingueren que refugiarse en lo castell. No havian passat gayres dias que ja 'l castell caygué en poder dels algerins, los que pujaren en sa torre mes alta ab banderas, *llamando á los cristianos de gallinas*. L' alcaide Carrillo mentrestant s' amagava; lo Contador lo va trobar tot sol, «echado de pechos encima la cama do solia dormir, en unas almohadas, llorando á voces como muchacho.»

Pèrduts los dos castells que guardavan la ciutat, lo Rey algerí intimá la rendició al capitá ploraner, qui encare tingué valor per despreciar la intima del moro y fins pera amenassarlo. Mes, cinch dias després, quan los algerins assaltavan los murs de Bugia, y las tropas cristianes anavan defensantse ja sense remey, aquell *hidalgo* capitá estava amagat. Ja se 'n va ben desdir d' aquelles *patrióticas* bravatas que feu després de dinar. Després reuni á sos companys per determinar los pactes que havian de tenir ab lo Rey moro pera salvar la pell. Finalment, se feu la capitulació, 'ls algerins varen disposar á son grat de la vida y llibertat de aquells *valents*, s' apoderaren de la ciutat, triaren las cristianes que més los plagueren y al rebuig lo deixaren tornar á Espanya. Al 4 de Maig del any següent, 1556, fou degollat pel butxi en la plassa major de Valladolid, lo *valent* alcaide D. Alonso Carrillo de Peralta.

Si, es lo de sempre. De primer tot son crits, amenassas, discursos patriotas; després quan lo perill en imminent, se pensa no més que en fer capitulacions *honrosas*. Dónguins Deu sempre aquella serena constancia tan ben agermanada ab lo valor indomable que immortalisa en la historia de la nostra terra als grans reys de la Casa d' Aragó. Llegim, compatricis, llegim las exemplars cròniques d' En Desclot, En Muntaner y 'l gran rey En Jaume per adquirir conciencia de lo que forem y pensar en lo brillant pervindre que mereix Catalunya!...

E. MOLINÉ Y BRASÉS.

SECCIÓ POLÍTICA

Lo general Polavieja ha decretat en un bando que s' ha publicat darrerament á Filipinas, l' indult á tots los insurrectes que 's presentin, sempre que no siguin dels principals promovedors de la insurrecció en aquelles islas.

Lo fet en si no tindria res de particular, ja que decrets semblants s'han publicat sempre en aquestes causes y tip està 'l general Weyler á Cuba de publicarne per l' istil.

Lo que 'ns ha xocat en lo decret del general Polavieja es l' ordre donada pera que 's publiqui en tots los *dialectes* de las islas Filipinas á fi de que puguin enterarse tots los fills del pays ja que á cada població s'hi publicarà en lo *dialecte* que allí 's parla.

¿No es veritat que és ben particular que fins avuy no s'haigin adonat los governadors espanyols de que 'ls pobles que regeixen tinguin una llengua diferent de la que ells parlan y que sols parlínlosi la seva propia es com se poden entendre uns y altres?

¿No es veritat que resulta ben trist y d' un efecte deplorable que sols al aixecarse en armas contra Espanya es quan se 'ls regoneix lo dret que tenen á usar la seva llengua á las diferents rasses que poblan Filipinas?

¿Quinas consideracions mes tristes se 'n treuen del acte generós del governador general de Filipinas!

Continua bellugantse per l' atmósfera sense atrevir-se á caure d' una vegada, lo rumor de que en l' arreglo ó transacció de lo de Cuba, ne surtirà ab lo cap trencat la producció nacional y especialment la industria catalana.

Fins los mateixos productors castellans comensan á véurehi clar d' una vegada y en un article d' un diari comercial de Valladolid, apretan que es un gust contra 'l govern que s'atreveixi á tal infamia, ajudant als catalans pel compte que 'ls te 'l negoci de farinas.

Ya era hora de que nostres constants adversaris en la protecció nacional vinguessin al costat nostre y junts llaytessin pera salvar la ruina ab que 'ns amenassan.

Ara sols falta que las entitats econòmiques á quins pertoca en primer lloch la defensa del pa dels obrers que 's vol llsensar á la miseria, surtin del marasme en que viuen y faigin un va y tot pera salvar al pays honrat y treballador del abim ahont lo volen llsensar los ineptes governants que avergonyeixen á la pobra Espanya.

Prescindeixin del calor polítich dels que avuy remenan las cireras; fágintse 'l càrrech de que son los liberals los que 'ns desgovernan y emprenguin la campanya ab lo coratge y voluntat que en aquest cas ho farian.

Per un mal entès *honor nacional* no volèm pactar ab los insurrectes y estan á punt en cambi de entrar en tractes ab los Estats Units concedintlosi lo negoci y l' or de Cuba, com si aixó no fós un *deshonor nacional* mil vegadas mes infamant y vilipendiós que al tractar bonament ab los qui ells ne diuen *nuestros propios hermanos*.

¿Què fa 'l Foment del Treball Nacional de Barcelona? ¿Què fa la Lliga de Productors de Catalunya? ¿Què fan, què pensan los Gremi de Fabricants de Sabadell, l' Institut Instrial de Tarrasa, las Lligas de Productors d' Espanya tota?

¿Es aixís, estantse á casa, fent lo papel de panxa contenta, com se defensen los interessos del treball patri, com se respón á la confiança que puguin tenir en son cel y son entusiasme?

Pensin que 'ls enemics se bellugan, que ya están fent treballs pera donarnos la pindola, ab un augment extrafalari als aranzels peninsulars, insensat en sa major part, com lo ministre que ho rubriqui, que quan será un fet lo robo de nostre comers á Cuba, será inútil tot, que las Corts, impassibles als clams dels quins treballan, aprobaran ab un vot de confiança ilimitada l' acte mes odiós, mes vil que s' hagi consumat á Catalunya desde la pèrdua de sas llibertats á Barcelona.

La Correspondencia de España de Madrid y *El Noticiero Universal* de Barcelona 's fan morros, com diu la canallaleta.

En Menxeta està enfadat perquè un reporter de *La Correspondencia* envia desde Barcelona a son periódich una conversa ab lo general Blanco al desembarcar de Filipinas que ha fet sensació a Madrid y aixó 's compren que no li pot perdonar 'l director del *grrran Ciero*.

¿Fer sensació un altre que no sigui ell?

¿Conseguir una entrevista tan desitjada un diarista que no sigui en Menxeta?

No pot ser y del dit al fet; lo celebèrrim Menxeta ab la barra que 'l caracteriza, desmenteix en l' *Imparcial*, lo dit per la *Correspondencia*.

S' eefada aquesta y plap; carta al *Ciero* cantantli las quaranta.

Irat, 'l *Ciero*, pum... telégrama al canto, rebaixant a la *Correspondencia* y demostrant que l' únich temps que va valer alguna cosa era quant ell, 'l gran Menxeta hi escribia (alabat ruch).

¿Qué es hermós; qué es edificant aquest espectacle de la premsa canallesca!

Insults per aquí, infamias per allà, mentidas per tot, inconseqüèncias, sacrilegis...

De fer la pescatera, d' escandalitzar com carreter renegador, de fe 'l borratxo ab lletres de motillo, de qualsevol cosa 'n diuhen periódista.

Y tot pel negoci, pels 5 céntims.

Fan com quan hi ha competència de cotxes en los llochs de diligèncias.

Per agafar un asiento, farien qualsevol disbarat.

Com han posat al Gremi de la premsa los vividors de such d' impremta.

Vins de marca

Una nova desgracia tanca 'l pervenir als vins espanyols.

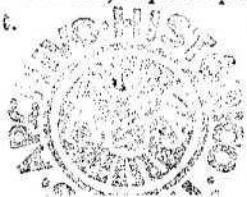
D' avuy en avant lo fabricant de vi artificial podrà registrar la seva marca, com ha pogut sempre, pero no 'l culliter de vins naturals si no 's matricula com a fabricant.

Lo ministre de Foment, sense adonarse d' aixó probablement, no vol que 'ls vins més acreditats puguin anomenarse ab orgull vins de rahim, sino que serán verdaderament vins de fàbrica.

Copiém del *Diario de Barcelona*, del 5 de Desembre de 1896, lo següent:

«Per lo Ministeri de Foment s' ha anulat lo registre de varias marcas que s' havian concedit a culliters de vins, y, segons noticias, se tracta d' anular todas las marcas que fins a la fetxa s' havian concedit als culliters.

«La base del registre de marcas a Espanya es lo Real decret de 20 de Novembre de 1850, y en ell solzament se parla de marcas de fàbrica. En 16 de Juny de 1877 se presentá al Congrès un projecte de ley sobre marcas, en lo que 's regoneixen las marcas de fàbrica, de comers y agricultura, y 's concedeix lo dret de registrar marcas a fabricants, comerciants y agricultors; aquest projecte de ley quedá pendent d' aprobació del Senat.

«Per la Real ordre de 29 de Setembre de 1830, se disposa que s' expedixin certificats de marques de comers, fundantse tan sols en que en lo citat projecte de llei se regoneixen aquesta classe de marques, y en que podia succehir que 'ls estrangers registressin marques de comers y 'ls nacionals no, y finalment se regoneix lo dret dels agricultors à registrar marques, en los Reals decrets de 18 d' Agost de 1884 y 26 d' Octubre de 1888, pera la concessió de marques à Cuba y Filipinas.

«Seguint la mateixa doctrina que informa la Real ordre de 29 de Setembre de 1830, desde aquesta fetxa s' han vingut registrant en lo Ministeri de Foment las marcas solicitadas per los culliters de vins y olis, exigintlosi la presentació d' un certificat acreditant la seva qualitat de culliters, puig ja es sapigut que per la taula 29 d' exempcions del Reglament de la contribució industrial, se troban exceptuats del pago d' aquesta contribució per la elaboració y venda dels vins y olis de las sevas cullitas.

«Ab la disposició que avans hem mencionat se senta la nova doctrina de que 'ls culliters no poden registrar marques, y que pera tenir aquest dret han de pagar contribució com à fabricants de vins. Se posa, donchs, als culliters en la alternativa, ó d' entregar sos productes à la venda sense dur la garantia d' una marca que indiqui la procedencia, ó de declarar que son fabricants de vins, quan se dona 'l cas de que 'ls culliters treballan constantment pera que 's persegueixi als fabricants. Es assumpto de cridar la atenció de las Associacions y de las personas que ab sos esforços y la seva influencia poden lograr que 's modifiqui la referida disposició del Ministeri de Foment.»

Coneixém viticultors espanyols que tenen sas marques registradas en l' estranger, y no han pogut lograrho en nostra desgraciada Espanya.

¿Es potser un títol infamant lo de culliter de vi, que no tingui las mateixas prerrogativas que 'l fabricant de vi?

Aquest es lo més gran dels absurds.

No 's queixin los habitants de las capitals si 'ls hi donan vi fabricat en contes de vi de cullita, porque 'l Govern no permet à aquest que pugui ostentar son títol de culliter, sino que vol humiliarlo à que 's presenti com à fabricant.

Com si als militars espanyols, pera cobrar lo sou, se 'ls hi exigís una declaració de que son insurrectes, y títuls que ho acreditessen.

Com si als banquers los fessin matricular de fabricants de moneda.

Y aixó may podrém acceptarho nosaltres; avans que fabricants de vi, tot.

Lo fabricant de vi ha sigut durant molts anys lo perill constant de la salut del consumidor, l' enemich declarat del viticultor.

En todas las reuniones agrícolas s' han aixecat veus demanant la persecució d' aquells industrials que sense contribució territorial, sense ceps, ni jornalers que un dia y altre dia vagin preparant la vegetació de la

vinya, la maduració dels rahims, pera lograr aquell vi pur, higiènic, que 'l ciutadà consumeix pocas vegadas; contra aquell industrial que no te pedregadas, ni mildiu, ni oidium, ni filoxera, ni paga una anyada de contribució per cada cullita, puig que cull trescentas vegadas al any; en totas las reuniones agricolas, y en tots los Círculs, s' ha repetit que 'l culliter devia elaborar be sos vins com á Fransa, y crearse marcas propias, com lo Chateu La ffitte, Chateau Margaux, etz., etz., á fi de que 'l consumidor pogués trobar vi pur, y 'l viticultor pogués pagar sa contribució, essentli un estimul lo veurer son nom de culliter com garantia de la puresa de sos caldos, y ara, després de tot, los que ja comensan á tenir acreditada una marca, ghan de matricularse ab l' odiós titul de fabricants de vi, pera que 'l Tresor cobri uns poch's centenars de pessetas, que son una verdadera miseria?

Si tan escás está l' erari, y tanta necessitat te d' aquesta friolera, preguém al senyor ministre de Foment que tinga en compte 'l pundonor propi de nostre caràcter d' espanyols, y que admeti pera 'l registre de marcas de culliter la matrícula de sabater, que podrém ostentar ab honra, y no la de fabricants de vi, que deuriam amagar ab vergonya.

Sempre 's parla d' afavorir á la agricultura, y se li posan trabas per tots costats: al poble agricultor que avansa un pas cap al progrés, li cri-dan desseguida un paltó que l' obliga á tornar á la rutina.

Agrahim desde aquí á tots los diaris no técnichs la noble simpatia que pera nosaltres han demostrat, portant la iniciativa de nostra defensa, y 'is preguém, una y cent vegadas, pressegueixin aquesta campanya en aquest cas particular, ja que, per ne ser directament interessats en l' assumpto, será segurament sa veu més escoltada.

MANUEL RAVENTÓS.

INTERESSANT ALS RECLUTAS

En la «Gaceta» del dia 16 se publica una ordre del ministeri de la Governació, que diu així:

«Reconeguent los Guberns d' Espanya y de Portugal que es indispensable impedir en sos respectiv's ports la sortida del range d' espanyols y portugueses que per aquest medi intentin sustreures á las responsabilitats penals ó al reclutament militar, han convíngut en la adopció de las següents midas, las quals venen á sustituhir á las contingudas en l' acort anterior, autorisat per real ordre de 3 de juliol de 1875.

Primera. Que 's prohibeixi é impideixi als súbdits portugueses l' embarch en los ports espanyols, y als d' Espanya en los de Portugal, quan nos trobin provistos d' un certificat del respectiu agent consular, en lo que 's declari, en vista dels permisos expedit's per los Gobernadors corresponents, que l' individuo á qui 's refereixi no te cap impediment legal pera sa sortida del regne.

Segona. Que tant á Espanya com á Portugal, las autoritats gubernativas están obligadas, no sols á capturar als individus que intentin sortir del Regne sens omplir los requisits expressats, y qual detenció los hi sia demanada per los agents consulars sino també á entregarlos en la frontera, baix sa responsabilitat, á las autoritats respectives en lo lloch y dia indicats, ab intervenció de dits agents.

Tercera. Que las autoritats de abdós païssos á quins incumbeixi lo compliment ó la inspecció d' aquestas midas, las considerin com molt especialment recomanadas pera sa més prompta y exacta execució».

L I T E R A T U R A

Bosch endins

Corrém prompte al bosch—si 'ls dos 'ns aymém;
m' espanta 'l brugit—desfrenat del mon;
m' enerva la lluyta—per l' or qu' anhelém,
que tants senys pertorba,—que tants senys confón.

Deixém la ciutat—hont tot es miseria
buyts de sentiment—tots los cors hi mir';
y desitjs y afanys,—xifrats en materia,
d' ànimas de tremp—desviá y rendir.

Vina vers al bosch:—sols, demunt l' herbatje,
parlarém d' amor—dant vol lliure als cors;
sentirás reviurer—quant de bó té hostatje
en t' ànima ardent,—niu de mos amors.

Glosará l' idili—'l payssatje breu:
á cada sospir—l' oreig ¡quin remor!
serán plus de tortra—ressó de la veu:
á cada bés nostre—s' obrirá una flor.

Deixém la ciutat—si 'ls dos 'ns volém;
los afanys del mon—me donan esglay;
corrém prompte al bosch,—hont flors trobarém
que 's mústian y moren—perfumant l' espay!...

P. MARTÍ PEYDRO.

Sabadell, 1896.

R E M I T I T

Sr. Director de «LO CATALANISTA.»

Molt Sr. meu: En fetxa d' ahir vareig remetre al Excm. Sr. Alcalde D. Joseph Buxó la següent comunicació.

«Excm. Sr: Disconforme ab la marxa que segueix la Junta de Auxilis

als soldats ferits y malalts que regressin de nostras Colonias, ting lo sentiment de presentar á V. E. la dimissió, ab caracter irrevocable, no sols del carrech de secretari ab que inmerescudament se m' honrá, sino que també del d' individu de dita Junta.

«Al mateix temps ho poso en coneixement de la Junta del Ateneo Sabadellés, de quina entitat tenia jo la representació en l' esmentada comissió d' Auxilis.

«Deu guardi á V. E. molts anys.

«Sabadell 22 de Janer de 1897.»

Al notificarli á V. lo que precedeix es, no solsament pera que ho publiqui en lo periódich de sa digna direcció, sinó que també pera donar las gracias als Srs. de la Comissió, per haverme honrat ab lo carrech de secretari; carrech qu' haguera cumplert ab gust si la direcció de la mateixa m' hagués satisfet.

Agrahin á V. la finesa soch son afm. S. S.

JOSEPH FIGUERAS Y SOLER.

. Sabadell 23 Janer de 1897.

NOVAS

Lo passat dimecres celebrá lo Gremi de Fabricants la festa de son Patró San Sebastiá ab un ofici en la Parroquia y un dinar en sos salons. L' ofici, com de costum d' alguns anys á aquesta part, fou poch concorregut y ni sisquera hi hagué sermó.

La festa Patronal del antich Gremi de Fabricants, al revés d' altres gremis, cada any va resultant menos solemne, de tal manera que de continuar aixís pot dirse que arribará á perdres.

¿No hi hauria manera, entre 'ls agremiats y sobre tot entre 'ls que mes l' estiman, de donar nova vida á la festa anyal del Gremi, 'l mes antich de Sabadell y potser entre 'ls existents avuy 'l mes vell de Catalunya?

Fora de desitjar que aixís fos ja que condol la comparansa entre la alegria y germanó ab que celebran espléndidament tots los gremis son Sant Patró y la indiferencia y sensillés ab que 'l de Fabricants, lo mes vell y 'l mes potent, lo deixa perdre de día en día.

—Segons hem sentit, sembla que 's tracta de seguir en las vinentas eleccions municipals la costum antiga de Catalunya fent de manera que 'ls Gremis y Corporacions d' interessos morals y materials tingan representació en la casa comunal, idea que ya patrociná no fa pas molts anys lo Centre Catalá d' aquesta ciutat havent conseguit alguns importants adhesions si be no 's pogué dur á la práctica per haverse suspés las eleccions municipals en aquella fetxa.

No cal dir quan celebrariam que la idea 's tirés endevant donchs no dúptém que serà acullida per tots los estaments sabadellenchs ab verda-der entussiasme ja que sols aixís podríam tenir un Ajuntament digne de Sabadell y capás d' empendrer las milloras que 's necessitan, sense ferse fonedissos los fondos públichs.

—Avuy, tarde, se posará en escena en 'l teatre de la Associació de Católichs 's drama en 3 actes y un epíloch: *Sense esperansa*; lo manólech *Any nou vida nova*, acabant ab una divertida pessa.

—La companyia dramática dirigida per don Antoni Tutau avuy tarde posará en escena en 'l teatre dels Camps de Recreo 'l popular drama en 10 actes: *El Jorobado*; y per la nit en 'l teatre Principal tindrà lloch l' *estreno en Catalunya* del nou drama en 3 actes *El Señor Feudal*.

—Fundantse ab motius de salut ha presentat la dimissió d' Administrador del Gremi de Fabricants nostre particular amic don Joan Altayó Moratonas, que continua essentho de la Unió Llanera Española de la propia Corporació. Pera desempenyar aquell càrrech ha sigut nombrat lo distingit lletrat don Francisco de P. Barata Planas.

—Proximament s' estrenará en lo teatre de la Associació de Católichs nn nou drama en 3 actes, original de nostre distingit amic don Esteve Serra Ustrell.

—La *Associació dels coros de Clavé* 's proposa fer una expedició artística á la poblacions de Pamplona y Vitoria á últims del mes de Juny próxim.

—Molt nos plau consignar que, segons rumors, molt aviat apareixerá al públich una obra de costums regionals catalanas, que está acabant lo governador civil d' aquesta provincia, senyor Hinojosa.

—Segons anuncian los telegramas, ha mort en Orrío lo celebrat pelotari Florenci Pedrós.

—A causa del mal temps los carreters no pogueren celebrar la festa de son Patró ab la solemnitat d' altres anys. Los divins oficis celebrats en las parroquials iglesias de Sant Feliu y Puríssima Concepció 's vegeren sumament concorreguts, al igual que 'ls balls celebrats en la platea del teatre Euterpe y Saló Sabadellés.

—Per mes que ja suposem es temps perdut no per aixó deixém de protestar una vegada mes del abandono dels carrers y aceras d' aquesta ciutat, que fa impossible lo transit pels mateixos en dias plujosos.

Ja es hora de treurer las energias pera veurer si 's porta á cap una millora tan trascendental.

Es convenient una unió del poble en pés pera veurer si 's logra semblant millora.

—De «Lo Somatent de Reus».

Celebrariam veurer confirmats y traduhits en un fet los propòsits atribuits al excelentíssim Ajuntament de Tarragona d' oferir un premi a Consistori dels Jochs Florals, pera ser adjudicat al millor estudi crítich bibliografich d' Ixart y sas obras.

—*L' Olotí* reparteix la lámina núm. 1 de son «Album Artistich» corresponent al present mes de Janer. Representa la palanca antiga de Verntallat dibuix inédit d' don Joaquim Vayreda.

—Lo jove poeta don Anton Busquets y Punset nos ha fet pressent de un exemplar de son cuaderu de poesias catalanas *Flors del Monseny*. Dit aplech de poesias va precedit d' una prólech de don Joseph Aladern. Aghram l' obsequi.

—Hem rebut la agradable visita de la «Revista Gallega» setmanari de literatura é interessos regionals, que veu la llum publica á La Coruña y que dirigeix l' il·lustrat regionalista don Galo Salinas y Rodriguez. Nos plau sa visita y acceptem lo cambi.

—D' un acte digne d' alabansa doná noticia *La Lucha* de Girona, en los termes següents.

«En un dels pobles de la costa d' aquesta provincia una jove, molt coneguda per sa hermosura, acaba de realisar un acte que patentisa una vegada més sos generosos sentiments.

Enterada aquella de que un jove de la mateixa població, únich sosteniment de sa mare y quatre germans, está inclós en la llista dels minyons del actual reemplaç que aviat serán sortejats, y preveient que de tocarli anar á las filas quedaria sense amparo la familia, ha depositat en una casa de banca la cantitat de 1.500 pessetas á fi de redimirlo del servey si arriba aquest cas.

La generosa donant, no tan sols renuncia á la devolució de la citada cantitat, sino que en lo cas de que resulti lliure de quintas dit jove, la destinará pera ajudar al sosteniment de la esmentada familia.»

—Un sargento del regiment de Garellano, de operacions á Cuba, enviá desde Artemisa á sos pares, que resideixen en lo poble de Siete Iglesias (Valladolid), una carta certificada que contenia 75 pessetas, la qual ha arribat á son destí, pero no aixís la cantitat que 'ls pobres pares del militar esperavan pera posar una mica de remey á sa extremada pobresa.

Ja ho veuhem los nostres llegidors quina manera de matar pussas tenim á Espanya.

Los pobres minyons qu' han d' abandonar á sas families, molts d'

ellas en la miseria, com la del sargento en qüestió, y que 'ls envian á Cuba á vessar sa sanch per la *integridad del territorio*, troban en pago de sos serveys, que á poch que 's descuydin los hi roban los quartos de la manera mes criminal y miserable.

Mentres uns s' entretenen en organisar *aguinaldos* y en fer veure que fan alguna cosa pera cubrir las apariencias, altres, pagats per l' Estat, s' entretenen en robar á las pobres victimas ignocents dels despilfarros dels que manan.

Y que vagin cridant ; *Viva... Espanya!*

—Una comissió d' autors catalans composta per don Eduart Vidal y Valenciano, don Angel Guimerá y don Joseph Roca y Roca, se presentá lo passat dimecres á la secció de Governació del Ajuntament de Barcelona, y en son nom y en representació de molts de sos companys, exposá á la esmentada secció l' estat trist y miserable en que 's troba actualment lo teatro catalá y demaná la protecció del municipi en favor del mateix.

Es de suposar que tractantse de nn tant importantíssim element de cultura, lo municipi de la capital de Catalunya, farà lo que per son respectiu teatro regional fan los principals municipis d' Europa pera posar lo teatro Catalá al nivell de la cultura artistica de Catalunya.

—Hem rebut lo número primer de «Lo tap de suro», periódich satírich, humorístich y literari, que ha comensat á publicarse á Agullana, (Provincia de Girona).

Tot ell está redactat en llengua catalana á escepció de una poesia que firma un tal *Pepín*. Hem de confessar que desentona del conjunt catalá y catalanesch ab que está escrit lo restant del periódich. Creguíntrnos los redactors del «Tap de suro:» no hi vulguin corchs.

Nos complau sa visita y acceptém lo cambi.

—De «La Veu del Montserrat» de Vich:

La Comissió nominadora de la Galeria de Vigatans Ilustres, que presideix l' Excm. y Rvm. senyor Bisbe, assenyará per aquest any la colocació del retrato del Veguer de Vich Ramon de Sala y Cassala, gloriós capdill dels vigatans en las últimas guerras del sigle IIVX contra 'ls francesos invasors de Catalunya y vencedor dels mateixos en los voltans d' Olot en 1695. La figura es realment granada y la Comissió nominadora ha vist aplaudit son acort. Ha designat además pera escriure la biografia del vigatá ilustre al distinguit advocat y ex-Alcalde D. Joaquim d' Abadal y pera pintar lo retrato al conegut pintor D. Manel Puig y Genís. En la comunicació en que la Comissió nominadora donava compte de sos acorts al Ajuntament proposava, además la colocació d' una lápida commemorativa en la fatxada de la casa dont nasqué l' insigne patrici, descobrintla 'l mateix dia en que 's celebrarà la festa de la colocació del retrato en la

Galeria. Dita casa està situada en lo carrer dels Corretgers y es ben coneguda per rahó de las gentils finestras gòtiques que l' adornan. L' Ajuntament, que acullí ab satisfacció las resolucions de la Comissió nominadora, aprobá també unánimament la colocació de dita lápida.

—Es desconsolador llegir detalls com lo quin reproduhim á continuació extret d' un diari de Barcelona:

«Hem rebut una carta de donya Emilia Sanllehy, esposa del cabo furriel Agustí Puig y Bosch, que serveix á Cuba en la 6.ª companyia, nové batalló Peninsular d' Antequera, queixantse de que han transcorregut set mesos sense cobrar més de 32 duros que en diferents partidas li ha anat enviant, ab tot y haverhi una autorisació del general Weyler pera que en lo Dipòsit d' Ultramar se li aboní la esmentada cantitat.

Hi ha en lo fet duas circumstancias de las quals poch satisfeta deu estar la interessada. Consisteix una en que, per espay de set mesos, la dona del esmentat cabo ha acudit inútilment al Dipòsit de Ultramar, preguntant endebadas sempre si havian rebut ja la autorisació de la reyna pera cobrar; es l' altra, que després dels set mesos y al arribar per fi la autorisació, ve aquesta á nom d' Emilia Sanllehy, que es lo que consta en la petició y en tots los documents que ha lliurat l' interessat; de modo que de res li ha servit á la interessada que hagi arribat la desitjada autorisació.

En la mateixa carta se 'ns diu que com aquest ocorren altres cassos, ponantse 'l de que la mare d' un soldat que guerreja á Cuba acudeixi al Dipòsit d' Ultramar, desde fa deu mesos, cada vuyt ó deu dias, sense conseguir cobrar lo que son fill li envia, y del qual acredita ja uns 60 duros.»

—Lo diumenge passat, celebrá 'l «Centre Escolar Catalanista» ab un banquet, lo desé aniversari de sa fundació. Hi assistiren representants de totas las societats catalanistas de Barcelona y gran número de socis del mateix Centre. Al acabar se pronunciaren entusiastas brindis, fent vots tots los que parlaren pera que nostras aspiracions se traduheixin prompte en un sentit práctic y pera que 'l jovent catalanista treballi en forma práctica també pera conseguirho.

—Es curiós lo següent retall que extrayém de nostre company «La Renaixensa»:

«Nos han contat una historieta que creyém certa y que proba l' atreviment dels oficinescos del centre y la mansuetut de la nostra Junta del Port.

Diu que temps enrera á Madrid degué faltárloshi una prebenda é idearen enviar un inspector que passés una *visita de inspeccions*. Lo tal inspector arribá y repassá 'ls llibres; no sabém si visitá las obras... y en un parell d' horetas la ccsa va estar conforme.

Passaren dias y 'l senyor de Madrid no 's vejé ni en palla ni en pols; ne passaren més y arribá 'l dia de firmar la nómina, que pagava la Junta del Port ab diners ben seus, y aparegué lo figura del personatje. Cobrá, firmá y desaparegué.

Y torná á rodar lo mon y passá 'l cicle dels dias de festa pera 'l madrileny y 's cumpliren altras quatre setmanas, y vingué 'l dia segon y torná ab sublim senzillesa á apareixer lo senyor á cobrar y firmar.

Y torná á desapareixer.

Y aparegué una altra vegada.

Y trobá qui 'l pagá.

Pero fins la paciència dels mansos s' acaba y s' acabá la de la Junta del Port, que tot lo humá es finit.

Y succehi que la Junta va escriure á Madrid, y á Madrid contestaren.

Pero la contestació de Madrid es lo curiós.

A Madrid contestaren enviant un altre inspector que va comensar la seva presència periódica ab astronómica seguretat.

Y comensá á cobrar y 's diu si encara cobra.

Per contes d' una sombra. cap allá á primers de mes se 'n presentan duas que cobran, firman y desapareixen.

Y la Junta tan tranquila va pagant, pagant, que á Madrid no s' enfadessin, que 'ls deus majors no arruguessin lo front, que no trontollessin los divins cacichs, deus menors d' aquí, que 'ls veyém d' aprop.

Ara sembla que protesta la Junta; pero no hi ha por de que las garrotadas ni la carga minvin.

Alabada sia la paciència administrativa y la humanitat oficinesca, que á Madrid las pagan d' un modo ó altre.»

—Diumenge se reuní en Assamblea general ordinaria la «Lliga de Productors del Principat de Catalunya.» S' aprobá en la mateixa l' acta de la sessió anterior, la Memoria reglamentaria, los comptes liquidats del 96 y 'l pressupósit d' ingressos y gastos pera 1897. Per aclamació foren elegits vocals pera la Directiva don Joseph Zulueta, don Ferrán Alsina, don Ignasi Girona, don Francisco Riviére (pare), don Francisco de P. Pons, don Joseph Rimbau y don Rossendo Puig y Marqués.

—L' Ajuntament de Sarriá ha pres l' acord d' enriquir son arxiu municipal ab copias de quants documents existescan en los de la Corona d' Aragó, municipal y Catedral de Barcelona, de Pedralbes, etz., que 's refereixin al poble y terme de Sant Vicents de Sarriá.

—Lo dia 9 se reuní en Consell general la *Associació Popular Regionalista*, ab assistència de la casi totalitat de socis. S' aprobaren los actes realisats y comptes presentats, y s' elegiren los càrrechs vacants, quedant constituït lo Concell directiu en la següent forma: *President*, Lluís Marsans; *Vis-president*, Joseph Morera y Borés; *Tresorer de propaganda*,

Enrich Ciurana; *Comptador general*, Blay Albareda; *Comptador de propaganda*, Amadeu Tous; *Secretari primer*, Joseph M.ª Monfort; *Secretari segon*, Marcell Fábregas, *Bibliotecari*, Joseph Pujol, y *Vocals*, Camilio Vallés y Joseph Bordas.

—Lo Concell del *Centre Català* de Castelló de Ampurias, ha quedat constituït en la següent forma: *President*, Antón Garrigolas; *Tresorer*, Mario Godo; *Bibliotecari*, Francisco Sunyer; *Conservador del edifici*, Agustí Sala; *Vocals*, Francisco Trainer, Pere Via y Narcís Ferrer; y *Secretari*, Joseph Fajula.

—Haventse negat en Cánovas, á aconcellar á la Reyna l' indult d' un reu condemnat per la Audiencia de Biskaia, fundantse en que aquella regió es la que dona major contingent á la criminalitat, nostre benvolgut company *Euskalduna*, de Bilbao, li contesta demostrant que si es veritat la afirmació del Sr. Cánovas, es degut precisament á la invasió forastera, donchs los nou darrers condemnats á mort per aquella Audiencia eran tots *maketos* (castellans).

GEOGRAFIA DE CATALUNYA

PER

FRANCISCO FLOS Y CALCAT

Consta de 208 planas en octau, conté varis grabats, entre ells dos mapas y sols val l' exemplar, enquadernat

===== SIS RALS =====

y al engrós á QUINZE PESSETAS la dotzena.

Las demandas poden ferse al autor, Rech, 31, 2.^{on}, Barcelona, que serán enviadas mediant la remissió del import en sellos de franqueig ó lletres de fácil cobro.

ENSENYANSA TEÓRICA Y PRÁCTICA DE TEIXITS

Á CÁRRECH DE

D. ANTONI DE P. CAPMANY

- 1.er Curs. Composició de lligaments y teoria de teixits.
- 2.^{on} Curs. Práctica de teixits, monturas y pasatjes.

Carrer de San Joan. — Sabadell

Gran Café y Restaurant Colon.-Barcelona

Cuberts á 2'50 pias. á escullir 3 plats de la carta (ó 4 sense escullir), 3 postres. pa y ví.

També s' admeten abonos á preus ventatjosos.

Servey esmeradíssim.

FONDA SIMON

Cuyna á la verdadera catalana; bonas habitacions pera famílies y particulars; molta natedat y economía.

Espartería, 6 y Vidriería, 12

(BORN VELL). - BARCELONA

Aquesta casa fá 62 anys que dona diariament la sopa als pobres.

Fayans Catalá

Fábrica de Cerámica Artística

DE

M. BURGÜES Y COMP.^a-Crehueta, 92-SABADELL

IMPREMTA. En la d' aquest periódich, carrer de -CALDERON, 36, se fan tota classe de treballs á preus reduhits.

Plegadors de cartró á las midas que 's desitxin, se 'n poden servir ab tota urgencia.

IMPREMTA TUGAS.-CALDERON, 36

Impremta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.—SABADELL